

Ozorowski, Mieczysław

Sprawozdanie ze spotkań księży profesorów wyższych seminariów duchownych w roku akademickim 1994/1995

Studia Teologiczne 13, 383-387

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIA

Studia Teologiczne
Biał., Droh., Łom.
13(1995)

KS. MIECZYŚLAW OZOROWSKI

SPRAWOZDANIE ZE SPOTKAŃ KSIĘŻY PROFESORÓW WYŻSZYCH SEMINARIÓW DUCHOWNYCH W ROKU AKADEMICKIM 1994/1995

SPRAWOZDANIE ZE SPOTKANIA KSIĘŻY PROFESORÓW WYŻSZYCH SEMINARIÓW DUCHOWNYCH W BIAŁYMSTOKU DNIA 20 PAŹDZIERNIKA 1994 ROKU

1. W dniu 20 października 1994 roku odbyło się w Białymstoku spotkanie naukowe Księży Profesorów Wyższych Seminariów Duchownych z Białegostoku, Drohiczyna, Łomży, Siedlec i Elku. Wzięło w nim udział 39 uczestników.

2. Zebranych powitał gospodarz Ks. Rektor Stanisław Hołodok. Spotkaniu zaś przewodniczył Ks. Rektor z Drohiczyna Janusz Łoniewski. Po przeczytaniu przyjęto bez zastrzeżeń sprawozdanie z poprzedniego spotkania naukowego w Łomży.

3. Wykład wygłosił Ks. dr Wojciech Michniewicz na temat: *Idea zjednoczenia narodu w nauce prorockiej*.

We wstępie prelegent przedstawił używaną przez niego biblijną metodę badania a mianowicie analizę przyczynowo-historyczną. Zaprezentował również literaturę dotyczącą tego tematu.

W pierwszym rozdziale autor podał podstawowe terminy biblijne odnoszące się do zjednoczenia narodu. Drugi rozdział omawiał problem zjednoczenia narodu w nauczaniu proroków VIII wieku. Prelegent przedstawił naukę Ozeasza, Amosa, Micheasza i Protoizajasza. Wspólne idee dla tych proroków są następujące: Bóg sam zgromadzi swój naród; zostanie zgromadzony cały naród lub jego *reszta*; to zjednoczenie będzie oparte o ideał przymierza synajskiego; zgromadzenie narodu będzie powrotem do dawnej świetności Królestwa Dawida; poganie nie otrzymają żadnego udziału w tym Królestwie albo będą tylko obserwatorami.

Trzeci rozdział poruszał problem zjednoczenia u proroków VII wieku, a więc u Sofoniasza, Nahuma, Jeremiasza. Prelegent omówił nauczanie każdego z tych proroków. Wszyscy uważają, że Tym, który zgromadzi naród będzie Jahwe lub Jego Mesjasz. Zmienia się też nastawienie do pogan. Izrael jest pośrednikiem dla pogan (Sofoniasz).

Czwarty rozdział dotyczył zjednoczenia w rozumieniu proroków okresu niewoli takich jak Ezechiel i Deuteroizajasz. Jahwe jawi się jako wykupiciel swojego narodu. Zbierze on niewielką resztę rozproszonych. Nowym władcą będzie potomek Dawida, zawrze on nowe, wieczne przymierze. Nastąpi moralne odrodzenie narodu dzięki duchowi Jahwe. Według Ezechiela Izrael będzie dla pogan znakiem prawdziwego Boga. Dla Deuteroizajasza Bóg zjednoczy wszystkich Żydów i pogan (uniwersalizm zbawienia). Mesjasz będzie cierpieł. Izrael będzie pośrednikiem między Bogiem a ludzkością.

Piąty rozdział omawiał ideę zjednoczenia narodu w nauczaniu proroków po niewoli (Apokalipsa Izajasza, Tritoizajasz, Deuteroizajasz, Zachariasz, Abdiasz, Joel). Prorocy ci podkreślają, że Jahwe jest wyłącznym zbawcą Izraela. *Reszta* Izraela będzie błogosławieństwem dla pogan. Narody ujrzą chwałę Izraela i Jedyne Boga. Narody pogańskie zostaną osądzone i będą służyć Jednemu Bogu.

W zakończeniu prelegent zrekapitulował podstawowe twierdzenia dotyczące idei zjednoczenia narodu w nauce prorockiej: zgromadzenia dokona sam Jahwe albo Jego posłaniec — Mesjasz; centrum zjednoczenia będzie Syjon; przywrócone zostanie Królestwo Dawida; zgromadzony zostanie cały naród albo jego *reszta*; motywem zjednoczenia jest miłość i miłosierdzie Boga; nastąpi odnowienie przymierza; co do ludów pogańskich były dwie odmienne opinie: albo zostaną potępione albo wezmą udział w Ludzie Bożym i będą służyły Bogu; zgromadzony lud będzie się cieszył nieustannym błogosławieństwem Jahwe.

4. Ks. Rektor J. Łoniewski podsumował referat i rozpoczął dyskusję. Jako pierwszy głos zabrał Ks. Biskup E. Ozorowski stawiając problem: jak wykorzystać prace egzegetyczne w rozważaniach teologicznych? Następnie Ks. S. Piotrowski nawiązał do trudności terminologicznej odkupiciel czy wykupiciel. Ks. Z. Rostkowski zapytał: czy prorocy stawiają wymogi albo warunki zjednoczenia Izraela? Ks. A. Ołów postawił pytanie: co było kryterium wyboru terminów i tekstów do przeprowadzonej analizy? Ks. F. Sadowski mówił o duszy żydowskiej, o jej kształtowaniu się i o zagrożeniach dla nas współcześnie żyjących. Ks. J. Łoniewski poruszył problem świątyni w zjednoczeniu. Ks. Strzelecki mówił o biblijnej teologii jedności i przymierza. Ks. J. Dołęga próbował wskazać na ważne przesłanki idei i świadomości zjednoczenia dla współczesnego społeczeństwa. Ks. K. Kułakowski zapytał: co da i komu wykupiciel za zjednoczenie ludu? Ks. Z. Lewicki podkreślił, że tym co łączy jest kultura.

Ks. W. Michniewicz odpowiedział mniej więcej na wszystkie postawione pytania i problemy, ubogacając swój wykład pozabiblijnymi dopowiedzeniami np. że żydowska dusza była źródłem okultyzmu i masonerii.

5. Ks. Rektor Janusz Łoniewski zaprosił wszystkich Księża Profesorów na godzinę 10⁰⁰ dnia 17 listopada 1994 roku do Drohiczyna.

6. Wolne wnioski. Głos zabrał Ks. Prof. J. Dołęga zapowiadając, że *Studia Teologiczne* ukazać się na początku grudnia tego roku. Następnie przedstawił czasopismo wydawane na KUL-u *Człowiek i Środowisko*.

7. Ksiądz Rektor S. Hołodok podziękował przybyłym i zaprosił do refektarza na obiad.

SPRAWOZDANIE ZE SPOTKANIA KSIĘŻY PROFESORÓW WYŻSZYCH SEMINARIÓW DUCHOWNYCH W DROHICZYNIE DNIA 17 LISTOPADA 1994 R.

1. Dnia 17 listopada 1994 roku w Drohiczynie odbyło się spotkanie Księży Profesorów Wyższych Seminariów Duchownych z Białegostoku, Drohiczyna, Łomży,

Siedlec i Ełku. Po tradycyjnym śniadaniu, zebranych (35 Księży Profesorów) powitał Ks. Bp Antoni Dydycz.

2. Spotkaniu przewodniczył Rektor z Siedlec Ks. Konstanty Kusyk. Odczytano protokół i przyjęto go bez zastrzeżeń.

3. Wykład wygłosił Ks. Zbigniew Rycak na temat: *Katechetycznych konsekwencji współczesnego obrazu Kościoła i jego świadomości*.

We wstępie prelegent wskazał na postać Jana XXIII, który zachęcał do odnowy Kościoła i na wielkie bogactwo tej problematyki, która ma być przekazana na katechezie.

Po pierwsze Kościół jawi się jako tajemnica zbawienia niesiona człowiekowi. Katecheza ma ukazywać Kościół nie tylko jako instytucję, ale jako misterium, misterium zbawienia.

Po drugie katecheza ma uwypuklić obraz Kościoła jako Ludu Bożego, preferowany przez teologię posoborową Wat. II.

Następny aspekt Kościoła to komunio. Potrydenckie *communio in sanctis* i *communio sanctorum* Soboru Watykańskiego II. Katecheza powinna wskazywać na udział świeckich w Kościele. Odpowiednio trzeba prezentować kapłaństwo świeckich w Kościele. Katecheza powinna pomóc świeckim odnaleźć ich powołanie, przygotować do świadomego i aktywnego udziału w liturgii, kształtować postawę dialogu i partnerstwa.

Katecheza powinna wskazywać na odpowiednie miejsce i wymiar kościoła lokalnego, i jego związku z Kościołem powszechnym i innymi wyznaniem chrześcijańskimi.

4. Ks. Rektor K. Kusyk przedstawił główne punkty referatu i wprowadził do dyskusji:

Jako pierwszy głos zabrał Ks. Bp. E. Ozorowski mówiąc między innymi, że katecheza powinna być nie tylko mówieniem o Kościele, ale musi być epifanią Kościoła. Ks. R. Forycki wskazywał na trudności przekazu prawdy o Kościele. Ks. A. Boszko mówił o trzech rodzajach przepowiadania: misyjnym, katechetycznym i homiletycznym. Ks. Z. Rostkowski zauważył, że świadomość demokratyczna ludzi sprawia pewne trudności i nieporozumienia w akceptacji Kościoła jako Ludu Bożego. Ks. S. Piotrowski zauważył, że prelegent pominął pewne obrazy Kościoła jak np.: Ciało Mistyczne Kościoła. Wskazał również, że należy mówić raczej o *kapłaństwie wspólnym* a nie *kapłaństwie wiernych*. Ks. E. Borowski mówił o praktycznych trudnościach związanych z nauczaniem problemu *kapłaństwa wiernych*. Ks. Bp E. Ozorowski powiedział, że trudności powinny być jeszcze większą zachętą dla księży do gorliwszej pracy. Wskazał na liczne przykłady. Ks. S. Hołodok mówił, że Kościół posiada całą prawdę i należy dbać, by wierni nie odchodzili jej szukać w innych Kościołach lub sektach. Ks. K. Kulakowski mówił o powołaniu chrześcijańskim w Kościele. Ks. M. Jamiołkowski wskazał, że katecheza powinna być nastawiona na kształtowanie ludzi żyjących wiarą i miłością. Ks. A. Miałchowski mówił o trudnościach w przekazie Prawdy i dawaniu świadectwa. Ks. W. Nowacki wskazał na rolę ruchów w Kościele. Ks. A. Skreczko mówił, że katecheta jest odpowiedzialny za obraz Kościoła. Ks. J. Łoniewski przypomniał, że w Kościele spotykamy Chrystusa, tymczasem na Zachodzie jest wielu ludzi, którzy chcą spotkać Chrystusa poza Kościołem. Ks. H. Ciereszko mówił o wielu uprzedzeniach związanych z tą problematyką, co utrudnia przekaz na katechezie. Ks. Bp E. Samsel wskazał, że trzeba się przygotować do odparcia ataku przeciwników Kościoła. Ataku prowadzonego przez mass media.

Ks. Rektor K. Kusyk zamknął dyskusję. Ks. Z. Rycak ustosunkował się w kilku słowach do wielu przedstawionych problemów, stwierdzając, że katecheza powinna szczególnie być wierna Bogu i człowiekowi.

5. Wolne wnioski. Ks. Hołodok zaprezentował książkę Ks. Dra Jana Grajewskiego *Czuj rodziców*, którą autor przekazał dla wszystkich Księży Profesorów. Ks. W. Nowacki, w imieniu Ks. J. M. Dołęgi, przedstawił problemy związane ze *Studiami Teologicznymi*: termin zbierania materiałów do nowego numeru wyznaczony został do Wielkanocy '95; artykuły należy składać w dwóch egzemplarzach; prośba o niezbyt obszerne artykuły, materiały, recenzje i sprawozdania. Ks. Borkowski prezentuje książkę pana Lucjana Boruta, gdzie zawarte są zdjęcia jego rzeźb i jego poezje. Ks. K. Kułakowski mówił o swojej rodzinnej parafii na Białorusi i prosił o pomoc. Ks. Bp E. Samsel podziękował za zaproszenie i zaproponował, by wszystkie prelekcje i wykłady wydać w postaci książki. Ks. Z. Rycak mówił o wkładce do *Niedzieli* i prosił o współpracę. Ks. Rektor K. Kusy — zaprasza wszystkich do Siedlec na 11 maja 1995 roku. Ostatecznie wszyscy udali się na wspaniały obiad.

SPRAWOZDANIE ZE SPOTKANIA KSIĘŻY PROFESORÓW WYŻSZYCH SEMINARIÓW DUCHOWNYCH W SIEDLCACH DNIA 11 MAJA 1995 ROKU

1. Dnia 11 maja 1995 roku w Siedlcach odbyło się spotkanie Księży Profesorów Wyższych Seminariów Duchownych z Białegostoku, Drohiczyzna, Łomży i Siedlec. Zebranych, w liczbie 36, powitał Ks. Bp H. Tomasik. Po modlitwie inauguracyjnej, przekazał głos Ks. Rektorowi Andrzejowi Miałchowskiemu. Ks. Rektor w kilku słowach wprowadził w spotkanie i zapowiedział wykład.

2. Odczytano i przyjęto protokół z poprzedniego Spotkania.

3. Wykład wygłosił Ks. Józef Grzywaczewski pod tytułem: *Formacja permanentna duchowieństwa według Cezarego z Arles*.

We wstępie prelegent krótko zaprezentował postać Biskupa Cezarego z Arles i sytuację Galii i Kościoła na początku VI wieku. Zwrócił on uwagę, że odpowiedzialność za przygotowanie kandydatów do stanu duchownego spoczywała na lokalnym proboszczu. Swoje badania autor oparł na kazaniach biskupa Cezarego.

Pierwszy rozdział autor zatytułował: *Głębsze zrozumienie zadań apostołskich*. Prawo głoszenia kazań w epoce Biskupa Cezarego należało do biskupa lokalnego. Cezary zachęca swoje duchowieństwo, kapłanów i diakonów, aby i oni byli przygotowani do głoszenia kazań. Jako główną motywację do takiego postępowania, Cezary wymienia odpowiedzialność przed Chrystusem na Sądzie Ostatecznym. Wydaje się, że w tym czasie duchowieństwo ograniczało się do szafowania sakramentów, a utrzymywało się z pracy na roli. Biskup Cezary przypomina, że praca duchowa jest ważniejsza od materialnej, nawet od dawania jałmużny.

Drugi rozdział nosi tytuł: *Studium Pisma Świętego*. Cezary z Arles wskazywał wielokrotnie na potrzebę studium Pisma Świętego. Pismo Święte jest dla niego listem samego Boga, listem z nieba. Lektura Pisma Świętego jest dla niego wyrazem łączności z Bogiem. Biskup Cezary zachęca również, by spotkaniom towarzyskim nadawano charakter religijny, przez czytanie Pisma Świętego lub podejmowanie tematów religijnych.

Trzeci rozdział był zatytułowany: *Zgłębianie dzieł Ojców Kościoła*. Problem ten był szczególnie drogi Cezaremu z Arles. Wydaje się, że pisma Ojców Kościoła, były dość

powszechnie dostępne. Według Cezarego Pisma Ojców zawierają naukę Kościoła, którą trzeba zgłębiać, aby uniknąć kary na Sądzie Ostatecznym. Ten *skarż Ojców* duchowni powinni przekazywać ludowi Bożemu. Sam Cezary korzystał obficie z pism Ojców Kościoła, szczególnie ze św. Augustyna. Stosował również praktykę rozsyłania swoich listów po parafiach, aby były tam czytane wiernym.

W zakończeniu prelegent jeszcze raz wskazał na Cezarego z Arles jako biskupa troszczącego się o podniesienie poziomu intelektualnego duchowieństwa. Zachęcał on kapłanów do studium Pisma Świętego i Ojców Kościoła, i aby przekazywali oni te skarby wszystkim wiernym.

4. Ks. Rektor A. Miałchowski podsumował wykład, wskazując na wiele odniesień do współczesności i zaprosił wszystkich do dyskusji, w której wzięło udział wielu Księży. Głos zabrali między innymi:

Po krótkim formalnym wystąpieniu Ks. Vice rektora K. Kusyka głos zabrał Ks. K. Kułakowski, który postawił pytanie, czy Biskup Cezary sam kształcił kapłanów. Ks. S. Hołodok mówił o związkach liturgii galikańskiej z antiocheńską i o obecności dzieł Ojców Kościoła w katechizmach polskich. Ks. M. Wydra zapytał o związek schematu współczesnego przepowiadania z przepowiadaniem Ojców. Ks. J. Łoniewski mówił o formacji intelektualnej duchowieństwa.

Ks. J. Grzywaczewski na bieżąco ustosunkował się do postawionych problemów. Powiedział on, że Cezary starał się o permanentną formację duchowieństwa na odpowiednim do ówczesnych warunków poziomie. Sam osobiście takiej formacji nie prowadził, ze względu na okoliczności i styl swojego życia i działalności politycznej i społecznej. Świecił on kandydatów proponowanych i przygotowanych przez proboszczów.

W dalszej części dyskusji głos zabrali m.in.: Ks. M. Major, który mówił o sytuacji języka łacińskiego w Galii i Ks. E. Borowski o sytuacji pastoralnej w tym regionie. Ks. J. Dołęga wskazał na wiele interesujących odniesień do współczesności. Ks. J. Grzywaczewski ponownie zabrał głos wyjaśniając wątpliwości.

5. Ks. Rektor A. Miałchowski podsumował dyskusję i podziękował za wykład. Datę następnego spotkania wyznaczono na 19 października 1995 roku w Łomży. Ks. Bp H. Tomasiak podziękował zebrany i zaprosił do zwiedzenia gmachu Seminarium Duchownego. Spotkanie zakończono śpiewem Regina celi. Przed obiadem odbyło się również krótkie spotkanie redakcji *Studiów Teologicznych*.